ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 12. novembra 2009 *

Vo veci C-351/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Bundessozialgericht (Nemecko) z 27. februára 2008 a doručený Súdnemu dvoru 4. augusta 2008, ktorý súvisí s konaním:

Christian Grimme

proti

Deutsche Angestellten-Krankenkasse,

za účasti:

Deutsche Rentenversicherung Bund,

* Jazyk konania: nemčina.

Bundesagentur für Arbeit,

BGI Bertil Grimme AG Insurance Brokers,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda tretej komory K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu predsedu štvrtej komory, sudcovia E. Juhász (spravodajca), G. Arestis, J. Malenovský a T. von Danwitz,

generálny advokát: J. Mazák,
tajomník: N. Nančev, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. júla 2009,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Ch. Grimme, v zastúpení: B. Koch, Rechtsanwalt,

— Deutsche Rentenversicherung Bund, v zastúpení: R. Mey, Leitender Verwaltungsdirektor,

— BGI Bertil Grimme AG Insurance Brokers, v zastúpení: B. Koch, Rechtsanwalt,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: E. Traversa a F. Hoffmeister, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 1, 5, 7 a 16 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o voľnom pohybe osôb, ktorá bola podpísaná 21. júna 1999 v Luxemburgu [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 114, 2002, s. 6, ďalej len „dohoda“), ako aj článkov 12 a 17 až 19 prílohy I tejto dohody.

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Christianom Grimmom a BGI Bertil Grimme AG Insurance Brokers (ďalej len „Bertil Grimme“), akciovou spoločnosťou založenou podľa švajčiarskeho práva, na jednej strane a Deutsche Angestellten-Krankenkasse (nemecká zdravotná poisťovňa), Deutsche Rentenversicherung Bund a Bundesagentur für Arbeit na strane druhej, vo veci určenia povinnosti účasti člena správnej rady akciovej spoločnosti založenej podľa švajčiarskeho práva, ktorý riadi jej organizačnú zložku v Nemecku, na nemeckom dôchodkovom poistení.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Európske spoločenstvo a jeho členské štáty na jednej strane a Švajčiarska konfederácia na druhej strane 21. júna 1999 podpísali sedem dohôd (Ú. v. EÚ L 114, 2002, s. 6), medzi ktorými bola aj predmetná dohoda.

4 V preambule dohody zmluvné strany vyhlásili, že: „sú presvedčené, že voľný pohyb osôb medzi územiami zmluvných strán je kľúčovým faktorom harmonického rozvoja ich vzťahov“ [*neoficiálny preklad*] a „rozhodnuté dosiahnuť voľný pohyb osôb medzi [nimi] na základe pravidiel uplatňovaných v Európskom spoločenstve“ [*neoficiálny preklad*].

5 Článok 1 dohody stanovuje:

„Cieľom tejto dohody je štátnym príslušníkom členských štátov Európskeho spoločenstva a Švajčiarskej konfederácie:

a) zabezpečiť právo vstupu, pobytu, právo na prístup k závislej zárobkovej činnosti, právo usadiť sa ako samostatne zárobkovo činná osoba a právo zdržiavať sa na území zmluvných strán;

b) zjednodušiť poskytovanie služieb na území zmluvných strán, najmä liberalizovať poskytovanie krátkodobých služieb;

c) zabezpečiť právo vstupu a pobytu na území zmluvných strán osobám, ktoré v hostiteľskej krajine nevykonávajú zárobkovú činnosť;

d) poskytnúť rovnaké životné podmienky, podmienky zamestnania a pracovné podmienky, aké sú poskytnuté tuzemským štátnym príslušníkom.“ [*neoficiálny preklad*]

6 Pokiaľ ide o poskytovateľov služieb, článok 5 dohody stanovuje:

„1. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné špecifické dohody medzi zmluvnými stranami, najmä dohody o poskytovaní služieb (vrátane dohody upravujúcej oblasť verejného obstarávania, pokiaľ sa vzťahuje na poskytovanie služieb), majú poskytovatelia služieb vrátane spoločností v súlade s ustanoveniami prílohy I právo poskytovať služby na území inej zmluvnej strany počas obdobia, ktoré nepresahuje 90 dní skutočného pracovného času v danom kalendárnom roku.

…

4. Práva uvedené v tomto článku sa zaručujú v súlade s ustanoveniami príloh I, II a III. Kvantitatívne obmedzenia v článku 10 sa nevzťahujú na osoby uvedené v tomto článku.“ [*neoficiálny preklad*]

7 Článok 7 dohody stanovuje:

„Zmluvné strany upravujú v súlade s prílohou I najmä nižšie uvedené práva spojené s voľným pohybom osôb:

a) právo na rovnaké zaobchádzanie ako tuzemskí štátni príslušníci, pokiaľ ide o prístup k zárobkovej činnosti a jej vykonávaniu, ako aj životné a pracovné podmienky a podmienky zamestnania;

…“ [*neoficiálny preklad*]

8 Článok 16 dohody znie takto:

„1. Na dosiahnutie cieľov uvedených v tejto dohode prijmú zmluvné strany všetky opatrenia potrebné na to, aby vo svojich vzájomných vzťahoch uplatňovali práva a povinnosti rovnocenné s právami a povinnosťami obsiahnutými v právnych aktoch Európskeho spoločenstva, na ktoré sa odkazuje.

2. Pokiaľ sa uplatňovanie tejto dohody vzťahuje na právo Spoločenstva, zohľadňuje sa relevantná judikatúra Súdneho dvora Európskych spoločenstiev, ktorú tento súd prijal pred dátumom podpísania uvedenej dohody. O judikatúre prijatej po dátume podpisu tejto dohody bude Švajčiarsko informované. Na účely zabezpečenia riadneho fungovania dohody určí spoločný výbor na žiadosť ktorejkoľvek zmluvnej strany účinky tejto judikatúry.“ [*neoficiálny preklad*]

9 Príloha I dohody s názvom „Voľný pohyb osôb“ [*neoficiálny preklad*] vo svojom článku 9, ktorý sa nachádza v jej hlave II, stanovuje:

„Rovnosť zaobchádzania

1. So zamestnancom, ktorý je štátnym príslušníkom jednej zmluvnej strany, sa na území druhej zmluvnej strany nemôže z dôvodu jeho štátnej príslušnosti zaobchádzať inak ako s tuzemskými zamestnancami, pokiaľ ide o podmienky zamestnania a pracovné podmienky, najmä odmeňovanie, prepustenie a opätovné začlenenie do práce alebo zamestnania, ak by sa stal nezamestnaným.

2. Na zamestnancov a ich rodinných príslušníkov uvedených v článku 3 tejto prílohy sa vzťahujú rovnaké daňové a sociálne zvýhodnenia ako na tuzemských zamestnancov a ich rodinných príslušníkov.

…“ [*neoficiálny preklad*]

10 Príloha I dohody obsahuje hlavu III, ktorá sa skladá z článkov 12 až 16 s osobitnými ustanoveniami týkajúcimi sa samostatne zárobkovo činných osôb. Článok 12 ods. 1 uvedenej prílohy stanovuje:

„1. Štátny príslušník zmluvnej strany, ktorý sa chce usadiť na území inej zmluvnej strany na účely výkonu nezávislej činnosti (ďalej len ‚samostatne zárobkovo činná

osoba‘), získa povolenie na pobyt v dĺžke trvania najmenej päť rokov od dátumu jeho vydania, pokiaľ príslušným vnútroštátnym orgánom preukáže, že sa usadil alebo sa chce usadiť na tieto účely.“ [*neoficiálny preklad*]

11 Článok 15 prílohy I stanovuje:

„1. Samostatne zárobkovo činnej osobe sa v hostiteľskom členskom štáte, pokiaľ ide o prístup k nezávislej činnosti a jej výkonu, poskytuje zaobchádzanie, ktoré nie je menej výhodné ako zaobchádzanie poskytnuté vlastným štátnym príslušníkom.

2. Ustanovenia článku 9 tejto prílohy sa uplatňujú *mutatis mutandis* na samostatne zárobkovo činné osoby uvedené v tejto kapitole.“ [*neoficiálny preklad*]

12 Príloha I dohody zahŕňa tiež hlavu IV, ktorá obsahuje najmä tieto ustanovenia o poskytovateľoch služieb:

„Článok 17

Poskytovateľ služieb

V rámci poskytovania služieb podľa článku 5 tejto dohody sa zakazuje:

a) akékoľvek obmedzenie cezhraničného poskytovania služieb na území zmluvnej strany, ktoré nepresahuje 90 dní skutočného pracovného času v kalendárnom roku;

b) akékoľvek obmedzenie práva vstupu a pobytu v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje článok 5 ods. 2 tejto dohody, pokiaľ ide o:

i) štátnych príslušníkov členských štátov Európskeho spoločenstva alebo Švajčiarska, ktorí poskytujú služby a majú sídlo na území jednej zo zmluvných strán inom než územie príjemcu služieb;

ii) zamestnancov poskytovateľa služieb, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, začlenených do legálneho trhu práce zmluvnej strany, ktorí poskytujú služby na území inej zmluvnej strany bez toho, aby tým bol dotknutý článok 1.

Článok 18

Ustanovenia článku 17 tejto prílohy sa vzťahujú na spoločnosti, ktoré boli založené v súlade s právnou úpravou členského štátu Európskeho spoločenstva alebo Švajčiarska a majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikania na území jednej zmluvnej strany.

Článok 19

Poskytovateľ služieb, ktorý má právo alebo povolenie poskytovať službu, môže na účely jej výkonu svoju činnosť dočasne vykonávať v štáte, kde sa služba poskytuje, za rovnakých podmienok, aké tento štát ukladá vlastným štátnym príslušníkom v súlade s ustanoveniami tejto prílohy a prílohy II a III.“ [*neoficiálny preklad*]

Vnútroštátna právna úprava

13 Kniha VI nemeckého zákonníka o sociálnom zabezpečení (Sozialgesetzbuch, ďalej len „SGB VI“) upravuje zákonné dôchodkové poistenie.

14 § 1 tejto knihy pod názvom „Zamestnanci“ stanovuje:

„Osoby, na ktoré sa vzťahuje povinnosť účasti na poistení, sú:

1. osoby zamestnané za odplatu alebo v rámci ich odborného vzdelania; podľa knihy III trvá poistná povinnosť počas poberania čiastočnej podpory v nezamestnanosti,

…“

15 Ten istý paragraf obsahuje ustanovenie, ktoré pre členov predstavenstva akciovej spoločnosti stanovuje výnimku.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

16 Ch. Grimme je nemecký štátny príslušník a od 26. septembra 1996 vedúcim organizačnej zložky Bertil Grimme v Hamburgu (Nemecko) so sídlom v meste Zug (Švajčiarsko). Od 29. decembra 2003 je žalobca v konaní vo veci samej zapísaný v obchodnom registri kantónu Zug ako člen správnej rady Bertil Grimme s oprávnením na spoločné podpisovanie za spoločnosť.

17 V júni 2003 Ch. Grimme požiadal Deutsche Angestellten-Krankenkasse o posúdenie jeho činnosti, ktorú vykonáva v organizačnej zložke v Hamburgu, v súvislosti so sociálnym poistením. Na podporu svojej žiadosti žalobca v konaní vo veci samej poukázal jednak na svoju pracovnú zmluvu, v zmysle ktorej zastáva funkciu splnomocneného zástupcu a vedúceho organizačnej zložky, a jednak na skutočnosť, že dostáva základnú mzdu, ktorá mu v prípade jeho pracovnej neschopnosti bude naďalej vyplácaná počas šiestich mesiacov. Okrem toho dostáva podiel na zisku v závislosti od hospodárskeho výsledku podniku.

18 Rozhodnutím zo 7. augusta 2003 Deutsche Angestellten-Krankenkasse konštatovala, že žalobca v konaní vo veci samej je vzhľadom na svoju činnosť vykonávanú v organizačnej zložke v Hamburgu v zamestnaneckom pomere, a preto podlieha povinnej účasti najmä na zákonnom dôchodkovom poistení.

19 Ch. Grimme podal proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť s tvrdením, že od momentu nastúpenia do funkcie člena správnej rady akciovej spoločnosti založenej podľa švajčiarskeho práva mal byť posudzovaný ako člen predstavenstva akciovej spoločnosti

založenej podľa nemeckého práva. V dôsledku toho od 29. decembra 2003 nepodlieha povinnej účasti na zákonnom dôchodkovom poistení. Rozhodnutím z 8. septembra 2004 bola táto sťažnosť zmietnutá.

20 Rozhodnutím z 1. novembra 2005 vyhovel Sozialgericht Hamburg (súd pre sociálne záležitosti v Hamburgu) návrhu žalobcu a zrušil dotknuté rozhodnutia vo veci samej v rozsahu, v akom stanovili povinnú účasť Ch. Grimma na zákonnom dôchodkovom poistení a poistení v nezamestnanosti.

21 V nadväznosti na odvolanie podané Deutsche Rentenversicherung Bund potvrdil Landessozialgericht Hamburg (vyšší krajinský súd pre sociálne záležitosti v Hamburgu) rozsudkom z 11. októbra 2006 rozhodnutie, ktoré na prvom stupni vyhlásil Sozialgericht Hamburg. Členov správnej rady švajčiarskej akciovej spoločnosti možno považovať za členov predstavenstva akciovej spoločnosti založenej podľa nemeckého práva a z toho dôvodu sa im môže udeliť výnimka z povinnej účasti na zákonnom dôchodkovom poistení stanovená v § 1 SGB VI.

22 Deutsche Rentenversicherung Bund podal na Bundessozialgericht (spolkový súd pre sociálne záležitosti) kasačný opravný prostriedok. Vnútroštátny súd pripomína, že na rozdiel od výkladu, ktorý vo veci samej prijali súdy nižších inštancií, členovia správnej rady akciovej spoločnosti založenej podľa švajčiarskeho práva, nie sú podľa nemeckého práva považovaní za členov predstavenstva akciovej spoločnosti založenej podľa nemeckého práva. Bundessozialgericht sa však pýta, či je neuplatnenie ustanovenia o oslobodení členov predstavenstva akciovej spoločnosti uvedenom v § 1 SGB VI na osoby, akou je žalobca v konaní vo veci samej, v súlade s ustanoveniami dohody, osobitne s ustanoveniami týkajúcimi sa slobody usadiť sa alebo práva slobodného poskytovania služieb.

23 Podľa vnútroštátneho súdu by bolo možné dohodu, hoci priznáva slobodu usadiť sa na území zmluvnej strany len fyzickým osobám, rozšíriť tiež na spoločnosti, ktoré boli založené podľa práva členského štátu alebo švajčiarskeho práva. Rozšírenie rozsahu pôsobnosti dohody by bolo možné vyvodiť z ustanovení jej preambuly, kde sa nerozlišuje medzi pojmom fyzickej osoby a pojmom právnickej osoby, z jej záverečných ustanovení, ktoré uvádzajú, že sa musia prijať všetky potrebné ustanovenia na zabezpečenie uplatnenia *acquis communautaire*, ako aj z jej článku 16 ods. 1, ktorý odkazuje na právo Spoločenstva.

24 Okrem toho za predpokladu, že by sa dohoda neuplatňovala na spoločnosti, sa Bundessozialgericht zaoberá otázkou vzťahu medzi právom na poskytovanie služieb, ktoré sú podľa článku 5 ods. 1 dohody a článku 18 prílohy I tejto dohody priznané spoločnostiam na území zmluvných strán, a článkami 48 ES až 50 ES týkajúcimi sa práva usadiť sa, ako aj práva poskytovania služieb na území Spoločenstva. Podľa vnútroštátneho súdu by však mohlo právo slobodného poskytovania služieb stanovené touto dohodou, hoci je z hľadiska časovej a vecnej pôsobnosti obmedzujúcejšie ako právo upravené právom Spoločenstva, zahŕňať dlhodobejšie poskytovanie služieb v závislosti od individuálneho preskúmania.

25 Keďže sa Bundessozialgericht domnieval, že výklad ustanovení dohody je potrebný na prijatie rozhodnutia, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Majú sa ustanovenia Dohody medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o voľnom pohybe osôb, najmä jej články 1, 5, 7 a 16, ako aj články 12 a 17 až 19 prílohy I, chápať tak, že bránia tomu, aby v Nemecku zamestnaný člen správnej rady akciovej spoločnosti založenej podľa švajčiarskeho práva mal povinnosť účasti na zákonnom nemeckom dôchodkovom poistení, hoci členovia predstavenstva akciovej spoločnosti založenej podľa nemeckého práva nemajú povinnosť účasti na zákonnom nemeckom dôchodkovom poistení?“

O prejudiciálnej otázke

26 Najprv treba pripomenúť, že dohoda je súčasťou série siedmich odvetvových dohôd uzavretých medzi rovnakými zmluvnými stranami podpísaných 21. júna 1999.

27 Uvedené dohody boli podpísané po tom, čo Švajčiarska konfederácia 6. decembra 1992 odmietla pristúpiť k Dohode o Európskom hospodárskom priestore (EHP). Švajčiarska konfederácia sa svojím odmietnutím nepripojila k plánu integrovaného hospodárskeho celku s jednotným trhom, ktorý sa zakladá na spoločných pravidlách medzi jeho členmi, ale uprednostnila v presne vymedzených oblastiach usporiadanie dvojstrannými dohodami so Spoločenstvom a jeho členskými štátmi. Švajčiarska konfederácia sa teda nezačlenila do vnútorného trhu Spoločenstva, ktorý má za cieľ odstrániť všetky prekážky na vytvorenie priestoru úplnej slobody pohybu podobného tomu, ktorý poskytuje vnútroštátny trh zahŕňajúci okrem iného slobodné poskytovanie služieb a slobodu usadiť sa.

28 Preto v snahe priblížiť vzťahy medzi zmluvnými stranami bola podpísaná dvojstranná dohoda medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o voľnom pohybe osôb. Táto dohoda bola Protokolom o rozšírení podpísaným 26. októbra 2004 rozšírená od 1. apríla 2006 na členské štáty, ktoré pristúpili k Európskej únii 1. mája 2004 (Ú. v. EÚ L 89, s. 30).

29 Za týchto okolností nemožno výklad ustanovení práva Spoločenstva o vnútornom trhu automaticky použiť na výklad dohody, s výnimkou výslovných ustanovení, ktoré samotná dohoda na tieto účely stanovuje (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. februára 1982, Polydor a RSO Records, 270/80, Zb. s. 329, body 15 až 19).

30 Pokiaľ ide o účinky dohody na účasť žalobcu vo veci samej na zákonnom nemeckom dôchodkovom poistení, otázka položená Súdnemu dvoru najprv predpokladá zistenie,

či dohoda zaručuje právo slobodne sa usadiť tak fyzickým, ako aj právnickým osobám, ktoré boli založené podľa práva členského štátu Spoločenstva alebo podľa švajčiarskeho práva a majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikania na území jednej zmluvnej strany. Potom treba zistiť, či sa na žalobcu vo veci samej vzťahujú práva týkajúce sa poskytovania služieb zakotvené v ustanoveniach dohody, a napokon preskúmať, či podľa dohody povinná účasť na nemeckom zákonnom dôchodkovom poistení má vplyv na rovnosť zaobchádzania so žalobcom vo veci samej v jeho postavení zamestnanca.

31 Po prvé, pokiaľ ide o otázku slobody právnických osôb usadiť sa, žalobca v konaní vo veci samej tvrdí, že žiadne ustanovenie dohody výslovne nevylučuje právnické osoby z poskytnutia tejto slobody. Ustanovenia preambuly dohody odkazujú na osoby bez rozdielu medzi fyzickými a právnickými osobami a voľný pohyb osôb odvodzujú od *acquis communautaire.* Okrem toho článok 16 ods. 1 dohody sa výslovne odvoláva na skutočnosť, že zmluvné strany prijmú všetky opatrenia potrebné na to, aby vo svojich vzájomných vzťahoch uplatňovali práva a povinnosti rovnocenné s právami a povinnosťami obsiahnutými v právnych aktoch Spoločenstva, na ktoré sa odkazuje. Preto slobodu usadiť sa, ktorú dohoda zaručuje fyzickým osobám, možno vykladať tak, že sa tiež vzťahuje na právnické osoby.

32 Takýto výklad však nemožno prijať.

33 Zo znenia článku 1 dohody, ktorý stanovuje jej ciele, vyplýva, že sú určené pre štátnych príslušníkov členských štátov Spoločenstva a Švajčiarskej konfederácie, a preto sa týkajú fyzických osôb. Podľa článku 1 písm. a) dohody jej cieľmi sú zabezpečiť právo vstupu, pobytu, právo na prístup k závislej zárobkovej činnosti, právo usadiť sa ako samostatne zárobkovo činná osoba a právo zdržiavať sa na území zmluvných strán.

34 Treba tiež uviesť, že ustanovenia dohody sa týkajú kategórií osôb, štátnych príslušníkov Spoločenstva a Švajčiarska, konkrétne samostatne zárobkovo činných osôb, ktoré zahŕňajú tiež cezhraničné samostatne zárobkovo činné osoby, pracovníkov, ktorí zahŕňajú zamestnancov, vyslaných pracovníkov a cezhraničných zamestnancov, poskytovateľov služieb, príjemcov služieb, osôb, ktoré boli zamestnané na území zmluvnej strany menej ako jeden rok, študentov, uchádzačov o zamestnanie, osôb, ktoré nevykonávajú zárobkovú činnosť, ako aj členov rodiny týchto jednotlivých kategórií osôb. Pri všetkých týchto kategóriách osôb, s výnimkou poskytovateľov a príjemcov služieb, sa možno domnievať, že na základe ich povahy ide o fyzické osoby.

35 Treba konštatovať, že okrem článku 5 ods. 1 dohody a článku 18 prílohy I dohody, ktoré stanovujú, že spoločnosti majú presne vymedzené právo poskytovať služby, nijaké ustanovenie tejto dohody alebo jej prílohy nepriznáva právo právnickým osobám, a najmä právo usadiť sa na území jednej alebo druhej zmluvnej strany.

36 Právo usadiť sa na území zmluvnej strany je podľa dohody vyhradené len samostatne zárobkovo činným osobám, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov Spoločenstva alebo Švajčiarskej konfederácie. Podľa článku 12 ods. 1 prílohy I uvedenej dohody sa týmto samostatne zárobkovo činným osobám, ktoré si želajú usadiť sa na území zmluvnej strany s cieľom vykonávať tam nezávislú činnosť, udeľuje povolenie na pobyt minimálne na päť rokov, ktoré možno obnoviť.

37 Treba dodať, že článok 16 ods. 1 dohody, ktorý odkazuje na uplatňovanie *acquis communautaire* vo vzťahoch medzi zmluvnými stranami, stanovuje toto uplatnenie len v rámci cieľov dohody. Tieto ciele sú taxatívne vymedzené v článku 1 dohody, pričom písmeno a) tohto článku fyzickým osobám výslovne priznáva právo usadiť sa ako samostatne zárobkovo činná osoba. Toto právo bolo potvrdené judikatúrou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. decembra 2008, Stamm a Hauser, C-13/08, Zb. s. I-11087, bod 44). Naopak priznanie tohto práva právnickej osobe nepatrí medzi ciele, ktoré táto dohoda sleduje.

38 Článok 16 ods. 1 dohody navyše podmieňuje uplatnenie *acquis communautaire* vo vzťahoch medzi stranami odkazom na práva a povinnosti rovnocenné s právami a povinnosťami obsiahnutými v právnych aktoch Spoločenstva. Na ustanovenia odsekov 1 a 2 uvedeného článku 16 sa tak vo veci samej nemožno odvolávať, lebo dohoda neodkazuje na žiadne ustanovenie týkajúce sa práva právnických osôb usadiť sa.

39 Nemožno preto tvrdiť, že právnické osoby majú v zmysle tejto dohody rovnaké právo usadiť sa ako fyzické osoby.

40 Po druhé, pokiaľ ide o vplyv ustanovení dohody týkajúcich sa poskytovania služieb na situáciu žalobcu vo veci samej, treba zdôrazniť, že podľa článku 1 písm. b) dohody je cieľom dohody zjednodušiť poskytovanie služieb na území zmluvných strán a najmä liberalizovať poskytovanie krátkodobých služieb.

41 Treba uviesť, že článok 5 ods. 1 dohody stanovuje, že táto liberalizácia služieb je určená poskytovateľom služieb, teda fyzickým osobám, ale aj spoločnostiam. Podľa článku 18 prílohy I dohody sa článok 17 písm. a) prílohy I, ktorý zakazuje akékoľvek obmedzenie cezhraničného poskytovania služieb na území zmluvnej strany, ktoré nepresahuje 90 dní skutočného pracovného času v kalendárnom roku, vzťahuje na spoločnosti, ktoré boli založené v súlade s právnou úpravou členského štátu Spoločenstva alebo Švajčiarskej konfederácie a majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikania na území jednej zmluvnej strany.

42 Jednak je potrebné konštatovať, že poskytovanie služieb, ktoré upravuje dohoda, ako to vyplýva aj z článku 17 písm. a) prílohy I dohody, sa týka len cezhraničného poskytovania služieb a jednak, že právo poskytovať služby na území druhej zmluvnej strany je článkom 5 ods. 1 dohody a jej článkom 17 písm. a) prílohy I obmedzené na 90 dní skutočného pracovného času v kalendárnom roku. Hostiteľský štát nemôže v súlade

s ustanoveniami príloh I až III dohody na týchto poskytovateľov služieb uplatniť nevýhodnejšie podmienky než tie, ktoré vyhradil pre vlastných štátnych príslušníkov.

43 Z bodov 40 až 42 tohto rozsudku vyplýva, že dohoda medzi Spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou povoľuje len cezhraničné poskytovanie služieb, ktoré je obmedzené na 90 dní skutočného pracovného času v kalendárnom roku.

44 Z tohto dôvodu sa štátny príslušník členského štátu, ktorý v tomto štáte vykonáva nepretržitú pracovnú činnosť nevyhnutne presahujúcu 90 dní skutočného pracovného času v kalendárnom roku, nemôže domáhať žiadneho práva z ustanovení dohody v oblasti poskytovania služieb, a to ani za predpokladu, že by sa jeho činnosť mohla považovať za cezhraničnú.

45 Po tretie sa má Súdny dvor vysloviť, ako to implicitne vyplýva z prejudiciálnej otázky a z vyjadrení Ch. Grimma na pojednávaní, k uplatneniu zásady zákazu diskriminácie zamestnancov, tak ako táto zásada vyplýva z dohody.

46 Ch. Grimme tvrdí, že jeho povinná účasť na nemeckom zákonnom dôchodkovom poistení z dôvodu jeho postavenia zamestnanca porušuje rovnosť zaobchádzania. Táto povinná účasť ako zamestnanca Bertil Grimme a člena správnej rady tejto spoločnosti, hoci členovia predstavenstva akciových spoločností založených podľa nemeckého práva sú od tejto povinnosti oslobodení, je v rozpore so zásadou zákazu diskriminácie zamestnancov, ktorú zaručuje článok 9 prílohy I dohody.

47 Článok 9 prílohy I dohody zaručuje rovnosť zaobchádzania zamestnancom, ktorí sú štátnymi príslušníkmi jednej zmluvnej strany, na území druhej zmluvnej strany. S týmito zamestnancami teda nemožno zaobchádzať inak ako s tuzemskými zamestnancami, pokiaľ ide o podmienky zamestnania a pracovné podmienky, najmä odmeňovanie, prepustenie a opätovné začlenenie do práce alebo zamestnania, ak by sa stali nezamestnanými.

48 Tento článok sa teda týka len prípadu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti štátneho príslušníka jednej zmluvnej strany na území druhej zmluvnej strany.

49 Zo skutkových okolností predložených Súdnemu dvoru však vyplýva, že Ch. Grimme je nemecký štátny príslušník a vykonáva svoju činnosť ako zamestnanec organizačnej zložky Bertil Grimme v Hamburgu. V predmetnej veci teda nemožno hovoriť o diskriminácii, ktorej sa dopustil verejný orgán jednej zmluvnej strany voči štátnemu príslušníkovi druhej zmluvnej strany. Postavenie Ch. Grimma ako člena správnej rady akciovej spoločnosti založenej podľa švajčiarskeho práva nemá v tejto súvislosti nijaký význam.

50 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že ustanovenia dohody, najmä jej články 1, 5, 7 a 16, ako aj články 12 a 17 až 19 jej prílohy I nebránia tomu, aby právna úprava členského štátu ukladala osobe štátnej príslušnosti tohto členského štátu, ktorá je na jeho území zamestnaná, povinnosť účasti na zákonnom dôchodkovom poistení uvedeného členského štátu, napriek tomu, že táto osoba je členom správnej rady akciovej spoločnosti založenej podľa švajčiarskeho práva, hoci členovia predstavenstva akciovej spoločnosti založenej podľa práva tohto členského štátu nemajú povinnú účasť na tomto poistení.

O trovách

51 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a začalo v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Ustanovenia Dohody medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o voľnom pohybe osôb, ktorá bola podpísaná 21. júna 1999 v Luxemburgu, najmä jej články 1, 5, 7 a 16, ako aj články 12 a 17 až 19 jej prílohy I nebránia tomu, aby právna úprava členského štátu ukladala osobe štátnej príslušnosti tohto členského štátu, ktorá je na jeho území zamestnaná, povinnosť účasti na zákonnom dôchodkovom poistení uvedeného členského štátu, napriek tomu, že táto osoba je členom správnej rady akciovej spoločnosti založenej podľa švajčiarskeho práva, hoci členovia predstavenstva akciovej spoločnosti založenej podľa práva tohto istého členského štátu nemajú povinnú účasť na tomto poistení.

Podpisy